

QUÆSTIO MEDICA
QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
MANE DISCUTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORUM,
Die Jovis 12. Januarij.
M. ANTONIO DE SAINCT-YON
DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

Est-ne præcox canities vitæ longioris Argumentum?

I.

MIRABILI seminis & sanguinis materni contextu natura jacit hominis fundamenta, molem atque spiritum. Vitam omnem calori & humori credidit; hic, illum, ne fugam faciat grata vinctum compede detinet: à quo vicissim ne quid, putredine vel concretione, vitij capiat, prohibetur. Priores partes ignis habet, tantùm copiâ, nitore, vividâque motione in viventibus excellens, quantùm anima muniis est & pluribus & præstantioribus nobilior. Id adeò homo est non solùm animalium calidissimus; sed & ad pulchriùs, diutiùsque vivendum paratissimus. Mortalium idem ortus, vitæ color diversus, lapsus ad interitum varius: plane ut flumina, certo, sed inæquali pede feruntur in mare; sic ad orcum singuli. Ævo tamen extento victurus ille est, cujus spiritus non erunt ad absumendum corpus comparati, sed substantiâ densi, calore pertinaces, motu sedati, non alacres, non subsultorij nec uberiores, quàm functionibus obeundis inculpatè satis sit; humor integer, pinguis, viscidus, aëris maximè, nihil aquæ particeps, liberali manu partibus, ubi vitæ domicilia resident, affusus. At ille contrà plurimo mactatus infortunio, brevi spatiô longam resecare spem debet,

tùm cùm rerum ad sui generationem pertinentium iniquitate, calor modò imbecillior modo ferocior, legumque naturæ contortor factus, ejus rationes turbat, & siccitate ad deteriorem partem applicante bona dilapidat, helluatur, perdit.

II.

DAMNOSA quâque die nihil non imminuente, malôque primorum corporum dolô, fit intima hominis mutatio, morti quotidiè propior; per se quidem obscura, suis tamen vestigiis aperta. Ex quâlibet ætate semper aliquid novi apportante, nec æque citò vel lentè, ab omnibus percurrendâ, derivari consuevere signa, tùm in corpus, tùm in mentem, datâ, quid indè sequatur, conjiciendi potestate. Neque annorum numero, neque natalis astri (nihil quidem efficacis) contemplatione, sed virium robore, & imbecillitate, summam vitæ longinquam vel brevem fore judicandum. Quin etiàm venit indoles parentum, matris præcipuè, cujus similiores liberi vivaciores, discutienda; tùm agendi consuetudo, corporis filum, magnitudo, exiguitas potius optanda; præ cæteris pilorum conditio in pluribus, magis tamen in colore prodigialiter vario reposita. Quemadmodum terræ ingenium, surgente gramine detegitur; itidem & vitalis fundi bonitas atque vitiositas, villis hinc & illinc in parvulo & adolescente pubescentibus: tùm etiàm succorum per vasa discurrentium ratio: quin-imò animi mores quolibet alio efficaciùs exhibent. Membra hispida & per dura, setæ brachia atrocem animum; tenues, molles, humanum, mansuetumque promittunt ingenium. Pili, quid solo subsit, quidve rerum naturæ Deus humanæ genius agat, liquidis in cute coloribus depingunt: genis optatus honos cum venit, lanugo, ephebusque molli veste induitur, hisce flosculis suam dat fidem, se propè diem fructum allaturum, genitali aurâ, quâ mox virgines tepebunt, jam nunc spirante.

III.

CORPUS universum uno similique sanguine in vaporem tenuato alitur. Quod habet siccioris pinguiorisque fuliginis, in concipientem & comprehendentem cutim, si ceciderit, actis radicibus, captôque germanâ nutritione incrementô, itinere modò rectô, modò flexuosô repens formatur in pilum, loci quem vestit, ornamentum & tutelam; ipsi sic insitum; ut inde seu plantæ parasiticæ succo vivat alieno, & foveatur; longe densiori proditurus examine, veneris luctâ solutô corpore, haudquaquàm tamen seminis è toto, fictô allapsu; fumo temporis progressu firmiore; calore demum ex illuvie, qua sepultus erat, emergente. Sua cuique cum sit humorum moles, proprius etiam est pili color, ejusdem proprius corporis habitus, alio atquè aliô tempore diversus. Cùm primùm oritur tenuis, mollis, albicans; ubi crevit, crassior, durior, colore saturatior; quæ summa habet ad absolutionem perductus, simul ac senescit, minuenda: qua in re

pabuli, plantarij temperiem & caloris in piceo halitu laborantis artem imitatur. Crassa sanguinis exhalatio multô vapore penitùs mixtô perfusa, acriori igne perusta, ducitur in crinem, nigro colore splendentem, sed celeriori canitie fœdandum; in viris, animi corporisque firmioris argumentum; in mulieribus, ut fælicioris fœcunditatis, sic & majoris ad liberos faustis sub penetralibus nutriendos capacitatis: ob id, quàm multa injusta, ac prava faciunt moribus, quæ, quod sibi laudi est, flavo abscondunt corymbio, fuco mehercule, fatuo; tenuis, diluta, jamque micans in flavum, nescio quid tenerum, molleque præ se ferentem, ut quid asperum, venenique simillimum si in rufum abierit; monstrum vero totum ex fraude & mendacio factum; si crine ruber, ore niger homo fuerit.

IV.

PILIS non semper idem honos est, calvitie, nivibus, nonnunquàm & plicâ deturpari solitis. Non omnibus æque citò canities obrepit: celeriùs in capite, tardiùs in mento, axillis, pube, ubi perpetuò madore, arteriarum vomitione, illùc dejecto, villi diutius virent irrigati. Albescunt, vel cùm statim nascendo, vel corpore fœdâ vitiligine corruptô, ignavo sanguine inquinantur; vel cum pridem exorti, superatis jam aliquot annis, nativô colore deposito, fiunt manentque candidi. Hæc canities proprie audit, quasi pili, non semper hominis senectus. Edaces curæ, vehementior animi ægritudo, nihil non mali concinnans, ex corvo hominem subitò cygnum reddunt. Paulatim idque præmaturè perpastum corpus, continua laxatum voluptate, crudum, labore liberum, fractum venere, & assidua meditatione cerebrum; halituosi, quo aluntur hæ cutis plantæ, spiritus ad situm & congelationem proclivitas, marcor, exolutio; frequentiùs ad hæc succi pinguioris simùl cùm interceptô aëre concreti, à tenui, densô tamen & aquæ finitimô humore (unde pilorum floridus color) repurgatio, in crassis nigrioribusque capillis, quorum rarior, solutiorque compages est, calidô humidôque arvô insitis, factu facilior; ac quemadmodum folia alibili humore plena grata viriditate rident, vacua non quidem oleosô, tunc tenaciore minusque elutô, pallent in multos menses imò & annos duratura; atquè etiàm cera, lintea atrô colore sordidata, pluribus perculsô & expulsô tenui liquore solibus redduntur eximiô candore pretiosa modô haud absimili nigrum aliumve pili adolescentis colorem, torrente non ampliùs calore, imò longè sese suaviorem præbente canities excipit.

V.

NE te maceres, neve naturam incuses quasi novercam, si canities præcox, tibi nec inopino niveum caput fecerit, modò tamen nullis crucibus, quæ, vix dici potest, quantam fenestram ad senium patefaciunt, inducta fuerit, nullaque tùm morum, cùm functionum depravatione. Invisa profectò, quæ gratarum artium faciem pror-

ſus delet, quæque calvitio, ære rotundo lævius caput exhibente fibris rugoſæ cutis, ſiccioribus, mortis jam à tergo venientis minacibus ſtipata incedit, ſine dubiô naturalis ignis jam nimium extenuati fugam partium contractione, duritie, & ariditate ſignificatam explicans, exaggeratis in locum ſuccis vel acrioribus, vel plus juſtô frigidis atque concretis; quorum malignè nutrientium appulſu, vitiatis radicibus, triſti colore veſtita ſæpius decidunt humani capitolij ornamenta; ſuo caſu identidem quanta ſit inuſta vitæ fulcris ruina, quanta ſit etiam liquoris gratioſi paupertas demonſtratura. Flocci facienda verò, aut potiùs exiſtimanda ſeu longioris vitæ arrhabo, nonnullis jam ad ſæculum & ultrà perductis ab ineunte juventute relicta canities, hæc ubi abfuerint vitia. Quippe tunc mitior æquabiliorve calor redditus, dies, quos acrior ante ſolebat adimere, poſt-hac apponet, probaturus non ampliùs tot humores excrementitios ſerô & aquâ multis etiam partibus aduſtis refertos idcircò ad putredinem paratiores ſubeſſe; multòque magis cùm corpus ſolidum, ſucci plenum, verô colore, eleganti habitudine ornatum, nec etiàm ſolita munera reſpuens, pabuli denſioris, viſcidioris, contumacioris, locupletem penum apud ſe reconditum habere teſtatur; cui abliguriendo, nonniſi decursô longô annorum ſpatio par erit edax rerum omnium ſpiritus.

Ergo præcox canities vitæ longioris Argumentum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Franciſcus Goüel.
M. Antonius Ioannes Morand.
M. Paulus Courtois, Pharmaciæ Profeſſor, & Profeſſor Regius.
M. Petrus Creſſé.
M. Alexander Michaël Denyau, Profeſſor Regius.
M. Guillelmus Petit.
M. Petrus le Large, Luſitanorum Reginæ Medicus primarius.
M. Claudius de Frades.
M. Rolandus Merlet.

Proponebat Lutetiæ PETRUS D'AQUIN, Pariſinus. A. R. S. H. MDCLXXIII.

PARISIIS,
Ex Typographiâ FRANCISCI MUGUET, Regis & Illuſtriſſimi Archiepiſcopi Typographi, viâ Citharæ.